gulbės danguje

Gintaras Patackas

Alėjos danguje

Gintaras Patackas

Eilėraščiai

VILNIUS

1983

84L7
Pa 358

P $\frac{4702360200—265}{M852(08)—83}$ 106—83

I

MĖNULIO KUPĖ

PRELIUDIJA

viskas buvo preliudija
sąskambiai gatvės taisyklės
sugrumėjo perkūnija
virš nedieviškos mūsų skaistyklos
sunkūs žemiški šlageriai
tartum rakštys į delną įlindę
mėnesienos voratinklis
virš troškimų pripildyto indo
mudu lošėm šachmatais
kur kiekvienas prarado figūrą
ak įeiki į atmintį
jei nerasi klaidinančių durų
bombarduoki idėjomis
langus poeziją gamtą
kad galėtum sudievinti
kūdikį nešantį gandrą
mes visi pabuvojome
ilgesingam raudonyje snapo
o dabar kaip agonija
išsiveržiam iš slegiančio sapno
girdis irklo pliuškenimas
valtys į krantą parplaukia
taip ir visas gyvenimas
noris šaukti ir šaukti ir šaukti

noris bėgti anapusei
žėrinčio laimės šešėlio
kur negimus girnapusei
grūdą į dirvą pasėjo
kur laimingas apaštalas
draskė jį varžantį rūbą
buvo laiškas be atsako
trenksmas raudono į rudą
liko įspaudai sielose
kaip senoj chiromantiškoj knygoj
kol prie mūsų prisėlino
butai daiktai ir tarnybos

PAPRASTAS ŽENKLAS

Iš nevilties, iš muzikos, iš lėto
Kvėpavimo išplauks ir mus paims
Į saugų krantą tolimas gėlėtas
Buvimo ženklas, priprastas akims.

Kartosi draugui, saulei, atvirukui:
— Štai čia džiaugiaus, štai šičia suklupau,
Čionai mane iš melsvo vario rūkas
Nuliejo žmogui. Aš žmogum tapau.

Čia tavo akys juokėsi. Buvimo
Mechanika be galo paprasta.
Aš juk ne ta. Man nebereikia grimo.
Aš ta pati — kitaip tik suprasta.

Man artimas tas medis, šitos gėlės.
Duokš savo ranką. Esame draugai.
Miražas mirė. Nebeliko gėdos,
Kaip nebeliko to, kuris ilgai

Iš savo sutemos ranka man mojo,
Vaidino šviesą, ištiesė kelius...
Aš su tavim ne viską sužinojau,
Bet gyvenau gyvenimus kelis.

Iš lėto sapno, iš žiogų grojimo,
Melodijos, be galo paprastos,
Mes nebežinom kito išėjimo.
...Gal ir yra gyvenimas kitoks.

MĖNULIO KUPĖ

Lodydamas šunis,
Vienintele miestelio gatve
Eina vagis,
Pasiryžęs pavogti
Mėnulio deimantą
Savo mylimajai.

Jį budriai seka
Vienintelis miestelio policininkas —
Teta Hortenzija,
Šniaukščianti
Kinietišką taboką.

Tetą Hortenziją seka
Jos juodas šešėlis,
Storas po devynių gimdymų.
Paskui šešėlį
Pėdina akacijų krūmai,
Pilni lakštingalų,
Baltas pieninės pastatas,
Šimto miegančiųjų knarkimas
Ir išsiskyrimo plieniniai,
Ir nemeilės be galo ilgi,
Apskaičiuotai lygiagretūs
Geležinkelio užjūrin bėgiai,
Kuriais bėga
Vagies mylimoji.

Vagis palenkia
Ievos žydinčią šaką
Ir, užčiuopęs voratinklio siūlą,
Kurs yra negu meilė
Stipresnis,
Vikriai ropščias į viršų,
O teta Hortenzija
Akim ašarotom
Sėda į baltą lėktuvą
Ir, užvedusi smagų motorą,
Jį vejas iš paskos.

Jos juodas šešėlis,
Nespėjęs nuo žemės nutrūkti,
Uždengia pusę žemyno,

Kur ošia ramus
Miegančiųjų alsavimas
Aplink dramblio kaulo spalvos
Pieno centrą.

— Oi,— cypia pelėda,
— Oii,— burzgia motoras,
— Oiii,— sujudusios žvaigždės
Pabyra išgąsdintu spiečium,
Ir mėnuo pravirksta
Nelyginant paliktas meilės,
Ir blizgantis mėnuo
Aprasoja nuo karšto alsavimo,
Ir degantis mėnuo
Įkrinta į juodą kišenę.

Vagis užsismaukia
Ant kaktos tamsiai mėlyną
Tetos megztą beretę
Ir apsidairęs
Pablūdusiu žvilgsniu
Drąsiai šoka į žemę,
Kur šniokštauja lygiai
Be galo mechaniškai tobulas
Beprotybėje išperėtas
Nemeilės lokomotyvas,
Bet teta Hortenzija
Besisukinėdama žemutiniuose
Atmosferos sluoksniuose
Jį sugauna
Ties audros debesiu
Ir užsuka ausį.

...O meilė važiuoja
Tolyn
Apvalaus skausmo ratais,
Fejerverkuos rausvų šviesoforų,
Gražiausiam mėnulio
Kupė.

* * *

angelo guolis mes jį prieisime miegančio guolis
po lapais lelijom lianom spyruoklė iš sulenkto plieno,
matracas nematomam kūnui tai angelo guolis
ant jo atsisėsime mes ir gersim arbatą

tai angelo guolis kalnuos palei krioklio kaskadą
įsakymas širdžiai sustoti prieš mėlyną griausmą
dulkėtas kareivi čia meilės esi nuginkluotas
čia meilės arbatą tu gersi kalbėsi iš meilės

minkštai violetinis guolis suskilusi ąžuolo siela
savaitės diena kai viskas staiga suskaičiuota
į staltiesę baltą įplaukęs laimėjusių laivas
sparnu gali veidą uždengti ir verkti iš meilės

švieson susmeigti kalavijai virš angelo guolio
čionai mes sustosim kareivi tai mūsų tėvynė
iš kadagio uogų ruduo prie arbatos puodelio
iš laužo eglišakių angelo žvilgsnio žalumas

ŽMOGAUS PABUDIMAS

Danguolei

I

Mieloji mano, aš esu ne tas,
Ant kito miesto grindinio išaugau,
Bet tavo veido nuotrauką išsaugau
Ir dar tiktai einu tavęs atrast
Kaip tolimas nežinomas žemes,
Kur kalbasi žmogus ir medžio sėkla,
O virš galvos plevena baimės šmėkla.

Mes šitaip sunkiai nešame ją, nes
Kitų minty mes nesam suprasti
Kaip to krūtinėj dundančio vulkano,
Kuris praryja auką talismano.
Jis valdo mus, bet mudu jo nematom
Todėl, kad esam sienom atskirti.

Bet žengs iš veido rėmų Venera,
Kaip žaibas užgiedos jaukus teptukas,
Užliedamas raudoniu kaip skustuvas
Bures ir plaukus, plaukus ir marias,
Kurias ugnin ir užmarštin vedi.

Vėlė pranyksta. Skaidos rūko veidas,
Tarytum medžiai išryškėja klaidos,
Tarytum versmės kunkuliuoja žaizdos.

Tu jau ne savo nuogumu žaidi,
Bet rodai kelią mano. Tu — tai aš,
Tu irklas į pasaulį panardintas,
Aš šviečiantis tamsoj skaistus žibintas,
Prie jo artėja brolis iškankintas,
Kurį sesuo ant savo rankų neš.

Atleiski man, gailestingumo dieve,
Kad aš nuo medžio nuraškiau idėją
Ir dainavau tau pergalių dainas.
Kai tu žengei per sienos beprasmybę,
Mes tuo metu jau radom meilės ribą.
Ji buvo. Buvo nupiešta delnuos.

II

Mes buvom gėlės. Jos iš sielos skrido
Ir skleidė baltą šviesą balto ryto.
Fortūnos balsas kvietė mus namo.
Ten baigėsi keliai ir gimė žmonės,
Kur baigės žmonės, ten išaugo žolės,
Suriko daigo pervertas akmuo.

Pavasaris, nupintas iš soneto,
Suprato tai, ko mudu nesupratom,
Jisai prie veido dūzgė kaip vabzdys.
Tu išėjai iš mano rūko lėto
Į paslaptingą patirtį poeto
Ir laukei, kol mus žemė pagimdys.

Ir buvo tas laukimas toks nelauktas
Kaip skęstančiajam jūroj medžio plaustas,
Kurį sutikom mudu mirdami.
Ir rodėsi, kad nieko jau nebuvo,
Tiktai žmogus ant pievos atsibudo,
Pakilo ir nuėjo dangumi.

PIRMASIS PASISVEIKINIMAS GATVĖJE

Danguolei

Nešventas atsiprašymas yra
Kaip ir žmogus patsai yra nešventas,
Nes kas iš to, kad artinas audra —
Vis viena trenkia žaibo kardas lenktas.

Mes neiname lenktynių su gamta,
Bet įsuka mus ilgas treko plentas,
Ir šūvį pasitinka prezidentas,
Ir kulkos meilę priima kakta.

Tai kas, kad aš nesu toks pastabus —
Prieš mirtį visas filmas išaiškėja:
Kas tavo, kas ne tavo, kas kūrėjo,
Kas pasiuntė, atrėmė kas žaibus.—

Aš tai švenčiausia meile vadinu.
Juk teks mums stoti prieš vienatvės teismą,
Kuris įvertins poelgį ir geismą,
Nusiųs tave skaldyklon akmenų

Ar į minties begalines girias,
Kur stovi meilės stabas akmeninis.
Man neatleiskit — aš esu laukinis
Ir, jei bus luotas, perplauksiu marias.

Galbūt tai vadini tu silpnumu,
Kad negali išraut to, kas įdėta
Į slieką, į kometą, į poetą
Ar pagaliau į krūvą akmenų.

Leisk man nupirkt tave jausmais švelniais,
Nes mano žemė — tai didžiulis turgus,
Ir, jeigu kas yra didžiausias turtas,
Tebus tai meilė, sapnas, akiniai.

Nematomas išlikti negaliu,
Bet sieną kiaurai pereiti tai moku,
Nes įžvelgiu žmoguj tik žmogų. Žmogų! —
Tai vadinu žvilgsniu genialiu.

Tu nebijok — ištuštins mus gamta,
Tačiau galbūt kita jėga pripildys,
Ir tu, Adome, vėl atgausi viltį,
Ir tu, o Ieva, būsi nebe ta.

Pavirsi tu švelniu sutvėrimu,
Įeidama į kūną sutvėrėjo
Kaip šonkaulis, kuris nesutrupėjo,
Tačiau įsmigo peilio švelnumu.

Atleiski man, švelni sesuo mirtie,
Nors šitas atsiprašymas nešventas,—
Aš vis tik prakalbėjau neiškentęs.
Tau labądien sakau. Tu man — sudie.

VASAROS PRADŽIA

kriauklė priėmė išmaldą
ir uždainavo:

— o kriaukle
kriaukle pilna išminties
iš akies išsiritusi saulė
plaukia tavo mergaitėms
kurias tu palikai
liūdėti jūros pakrantėj
tavo gražuolės baltais pelekais
tirpsta ašaroje
kurioje pamažu didėja
vienas
vienatinis
auksinis druskos
kristalas

SIDABRINIS PASAKOJIMAS

Sulinkęs kaip pusmėnulis
Senas lordas
Atmetinėja giminaičių pretenzijas,
Rudenis vėjas
Atžariai žarsto lapus,
O mano pasakų princesė
Išeina iš stiklinės verandos
Ir įsako raudonai žvengiančiam motociklui
Ją nuvežti į dansingą

Jūros pakraštyje.
Žvaigždynų smėliuose tuščia...
Pražilę pasimatymai
Lankstosi seniems padavėjams,
Be entuziazmo nešantiems
Taurę grogo.
Princesės neturtas akivaizdus...
Jinai užsisakė vietą mano širdy...

Man, senam varnui,
Kranksinčiam pušies viršūnėje,
Tapo neaiškūs visi šio verkiančio pasaulio
Krešuliniai pinigai.

Niekas nepriima mergaitės
Sopulio aukso.

Tik sidabro eteryje
Griaudžioja motociklo išmetamasis vamzdis,
Melancholiškai suokia virš kopų
Mėgstamiausia lordo plokštelė.

NAMAS ŽEMUOSIUOSE PANERIUOSE

Lapai su skaičiais
Ir rožėmis
Šlamantys kaip
Pinigai
Lapai romantiškai meilei

Milžiniški suglamžyti popieriai
Apmušalai kuriais mes
Klijavome kambarį
Įsileisdami mėlyną
Naktį
O dabar nerimstančios rožės
Mano siela — popierinis aitvaras
Plakasi vėjy virš vaistinių
Vatmano lapų
Siūleliu
Tau į delną nutįsus

BLEFUOJANTIS IŠSISKYRIMAS

Per visą naktį skalijo šuva,
Liepsnojo žvakė už išdaužto stiklo,
Du žmonės vienas kito nesutiko,
Ir prasidėjo žemėj painiava.

Per sapno geležinkelius judą,
Du žmonės pasiklydo prie perono,
Tau auskaras vienoj ausy karojo,
O man košmaro išmintis juoda.

Per visą naktį žmonės du sapne
Lyg du žiedai kalbėjosi be žodžių,
Nebuvo žodžių virš senų paklodžių,
Nei vieno žodžio, kurs bent tiek paguodžia,
Kiek skysčio lašas butelio dugne.

Apvaizda mums nebuvo atvira,
Kaip viską greit atleidžiantis kaimynas.
Kampe sunkus stovėjo lagaminas,
Ir slėgė sielą išvykimo švinas,
Ir dvokė oras dūmais ir siera.

Manęs tu laukei. Tai žinau tikrai,
Taip, kaip vaikai miestely laukia cirko.
Tačiau tarp mūs nebuvo žodžio tikro...
Du žmonės kelyje nesusitiko,—
Miegojau aš, o tu jau išvykai.

Tebus lengva tau duona ir vanduo,
Miela keleive. Auskaras nukrito.
Tarytum kerštas sužibėjo rytas,
Ir tai, ką mano akys beišvydo,
Ir tai, ką virš tvoros gaidys pragydo,
Tebuvo rūkas, ritmas ir ruduo.

DĖŽĖ PILNA GRUBIŲ ATSITIKTINUMŲ

dėžė pilna grubių atsitiktinumų
jeigu taip ir liksiu nepastebėtas
tapsiu meile konstruktoriaus dukteriai
tyrumo konstanta
bet jeigu esu valanda valanda sutaupyto kelio
jeigu esu tarp pirštų įkaitęs lituoklis
aš galiu pagimdyti galaktikas aš žvaigždynus pažersiu
pilkojo kelio dulkėse

dėžė iš kurios mane išėmė bet ne jai lieku aš dėkingas
ne jai aš kosėju kančios įkaitintas laidas
aš sujungiau du polius ir dabar negaliu negyventi
ugnimi ir dūmais dūmais ir ugnimis iš plaučių
— — — — — — — — — — — — — — — aš meile prisiekiu
švelnumo ašara jos akyse tai buvo rytmetį
rytmetį kupiną atsitiktinumų
dėžėje iš grubiai sukalto laiko

AŠARINĖ RAUDA

Tu verksi tyliai prie juodo kapo,
Prie juodo kapo, prie balto lapo.

Tau gaila vyro, kuris negrįžo,
Kurs nesugrįžo ir velka kryžių.

Įpilki vyrui karčios degtinės
Iš savo meilės, iš paskutinės.

Geltonas varis medžius apkausto,
Medžius apkausto...
Geltonas molis krinta ant karsto,
Ant juodo karsto.

Kapinių sargas girtas namolei...
Kur mano sesės, kur mano broliai?

Viena išėjo, kita negrįžo,
Ketvirtas brolis dingo Paryžiuj...

Oi vyre vyre, kam tu į žemę,
Į žemę šlyną?
Ateiki, vyre, prie mano namo,
Aš tau įpilsiu auksinio vyno.

Iš savo meilės, iš paskutinės...

Raudonas vėjas dangų prapjauna,
Nukerta mano galvelę jauną.

Oi gulsiu gulsiu kasom į smėlį,
Nešk mano sielą, o balandėli!

LIETAUS MELODIJA

Lėtas veidas ir nervas lietaus...
Liūdnas lašas už lango sustaugs
Lyg pagrobtas į škuną laukinis.
Tu sau kelią alkūnėm skinies,
Tavo vardo jau nieks neminės,
O kalbės: šis žmogus paskutinis.

Kitą myli jau tavo žmona,
Ir vaikų svetimų pamaina
Tartum paukščiai suspinga prie kojų.
Tu sapnuoji raudonus laivus,
Gelžbetoninius amžiaus laikus
Ir iliuziją laisvės sapnuoji,

Ir bastais lyg benamis šuva,
Nes po kojom visa Lietuva,
Nes žvaigždėtas dangus kelią rodo,
Piktas priešas jau guli kape,
Draugas rieda mėnulio kupė.
Tiktai vienas vienintelis žodis

Šviečia sėklos rausva išmintim,
Kai į miestą grįžti tu naktim,
Sukniumbi prie pavargusių durų.
Betgi niekas tavęs neįleis,
Betgi niekas jau tau neatleis,
Vien pavargęs nuo šimtmečių mūras...

KVIEČIANTIS BALSAS

Ateik ir išbučiuoki nuogumu
Dienas, kurios priguls ant akmenų
Kaip degtine nugirdytos mergaitės.
Bučiuoki jų švelnias plaukų žoles,
Akis, kurios į dangų nusileis
Ir nebeleis daugiau namo pareiti.

Bučiuoki praeitį, kuri yra
Tiek kartų prarasta ir tiek tyra,
Kaip pasaka, pametus savo tiesą.
Ir veidrody tarytum portrete
Paliki savo bruožus, ir mieste
Nebesirodyk, nes prarasi šviesą.

Ištirpsta viskas grožio sūkury:
Kardų geležtės, šautuvai ir vinys...
Bučiuok visus, kas vaikščioja žeme,
Kas su tavim vienam rate kankinas,
Kas verkia prie romano Merime
Tuščiam ir užrakintam kambary.

Tos dienos niekados nesikartos,
Raukšlių tik randas virpčios ant kaktos,
Ir šauks iš sapno mergina atbudus.
Ir tavo veidas šauksmą šį kartos,
Išniręs iš susprogusios gamtos,
Kurią bučiuoji švelniai tartum Judas.

AŠTUNTOJI PROPORCIJA

Tu esi japoniško stabo didumo
Minkšta kaip porcelianui išdegtas molis
Tu esi moteris sudievinta kambario
Apsupta angelų ir vaikų tu esi
Aš — pirmas mėnulio šešėlis aš plaukas atgulęs į knygą
Tu esi o manęs jau nėra

Leidžiasi laiptais kaimynė į antrojo buto sapną
Girgžda į ateitį metamas liftas
Tu plaukus šukuoji į naktį jinai begalinė
Tyli ji kai nėr į duris sutartinio beldimo
Ir guolis neparuoštas meilei

Kaip man sunku kaip sunku tau būti skirtingų būčių
viršūnėse

Iš paveikslo išskridęs erelis snapu atkerta kosminę tiesą
Aštuntoji virtuvės proporcija sėlina į gretimus kambarius
Kur gėlės kvepia melsvai nuo dvejopo mūsų alsavimo
Nes tu esi o manęs jau nėra

* * *

mane siutina žaluma
žalias cerberis su sidabriniu
antkakliu
visas pigus šito namo anachronizmas
liūtai gulbės pavainikių procesijos
mane jau trečią dieną
siutina tabako kvapas
kažkoks skaudumas ir silpnumas
sutriuškintame krumplyje
ir pamažu ant lapo
kaip Leonardo da Vinčio brėžiniuose
atsiranda
mylimosios kojų
kreivumas
tai stulbinantis įžūlumas moters
nesąžiningai atėmusios
iš manęs laiką
dabar aš ne kapitonas ne žmogus

ne išradėjas
aš įeinu per išklypusį stibinkaulį
į žaliai auksinį jos žvilgsnį
ir randu jame jūrą žvaigždę pasatą
ir tą paslaptingą išcentrinę jėgą
beveik 15° kreivume
persmelkiančiame mano likimą

mylimosios kojų kreivumas
plaukia į sutemas gatvėmis
užkabinėdamas visus sutiktuosius
geidulių amerikomis
suknelėje atmintie suknelėje
sukies tu ir skęsti o saulės
sunkumas
šis vakaras sofoje o
balsas balsta
aš nesakau kad tu
atmintie šlubuoji tai laikas
apsivelka suknele šlamėdamas
eina pro šalį
kaip moteris
mylimosios kojų
kreivumas

tai mano valandos
tarytum žiurkės
pagautos spąstuose
rėkia

ARIADNĖS SIŪLAS

Kasnakt žvaigždės man šviečia spindulys,
Ir Ariadnės siūlų kamuolys
Po Minotauro vizijas vyniojas.
Žmogus užmiega — bunda gyvulys,
Baikšti minia išlaksto į šalis,
Išvydusi greitas kentauro kojas.

Žaibuoja juodo vyno atšvaistai,
Anglis trobelėj sužiba keistai,
O auksas žemėn grimzta tartum keiksmas.
Ant mago rato, nutepto kreida,
Nukrinta vėl Ikaro raketa,
Bet laukia dar manęs antrasis veiksmas.

Aš žemės širdį rasti mėginu
Urve tarp nelaimingų akmenų,
Kur karalaitė vieniša kankinas,
Prieš Minotaurą kaunuosi melu
Ir saldų meilės gėrimą keliu
Taurėj, rastoj prie požemio šaltinio.

Nes mano ginklas — plunksna ir knyga,
Kurios neparašysiu niekada,
Aukštoj tvirtovėj tirpdamas kaip žvakė,
Tačiau vyniojas siūlai, ir toli
Man idealai šviečia dideli
Tarytum mėlynos gražuolės akys.

Ir rūmų metrdotelis garbus
Kaip juodą rūbą atneša grabus,
Teisėjus ir aukas į juos suguldo.
Ir Ariadnė plaukia jau laivu,
Priglusdama prie didvyrio šarvų,
Na o karalius — tėvas nusižudo.

SENAS ŠEŠTADIENIS

šeštadienis buvo valkata rudenio parke
buvo tamsiai raudonas kaip velvetinis seno pono
kostiumas
buvo senas kaip aplūžę balti suoliukai vakarykštis
suglamžytas laikraštis

uodas perskrido kosmosą ir tūpėsi ant kaštono pavargęs

aš patekau į kažkieno išsiilgusią širdį ir visą vakarą
buvau neramus

buvo rausvas šeštadienis parašytas su jūrom ir
laikrodžiais metališkai pilkám kopų staccato

rožė išskleidė žiedą pirmą žiedą baltą žiedą rausvais
krašteliais ir žvalgėsi pasididžiuodama

aš buvau neramus aš dūsavau aš atsiverčiau seną knygą
su puikiais eilėraščiais bet šeštadienis buvo toks
negailestingas ir neleido man užsimiršti

jis buvo puikus tas šeštadienis jis šauniai prašė išmaldos
iš turtingų praeivių ir negailėdamas žėrė auksą po vargšų
įsimylėjėlių kojomis jis šitaip melavo nuo meilės
ištinusiu gomuriu

senas vėjas taršė mano plaukus jūros ūdra išropojo į
smėlį
prie pat mano kojų prisiminimai buvo tamsūs kaip
eilėraščiai
kaip dulkėta knyga įrišta į mano širdies odą sudiržusią ir
nežinančią meilės

aš sakau kad tai buvo šeštadienis didelis šakotas
vakaras
medis kuriuo lipant dar buvo galima pasiekti dangų

ROJAUS SMUIKAS

A. Mikutai

Aš savo taurę užmiršau ant stalo
Ir nepakėliau paskutinio tosto.
Aš nužengiau į baltą tamsą salių
Tartum karalius, žengiantis nuo sosto,

Tartum žaltys, kuris palieka odą,
Atnaujindamas randus kūdikystės,
Tam, kad pajustų saldų meilės nuodą,
Išvargintas ir gėdos, ir menkystės.

Atleisk man, visagali sutvėrėjau,
Kad tąnakt aš tavęs atsižadėjau
Ir rojaus medį uždraustą turėjau.

Aš pamiršau Gomorą ir Sodomą,
Uždėjau savo smuikui aukso stygą,
Ir ji pernakt šnabždėjo man:
— Adomai,
Atsižadėki išminties ir knygų.

Tačiau aušra sutvisko tartum peilis,
Ir smuiko medis vėl mane pažino,
Tuoj pat užmiršo bučinius ir meilę,
Ir mano odą nuluptą grąžino.

APVALUMO PSALMĖ

ratas užsidaro many many užsiveria durys
tu verki ir daužai kumščiu į mūrą pakeli pigaus vyno
stiklą ir tampi tamsiai raudona kaip dangus kaip diena
neturinti pavadinimo
fleita mano širdies tu išleki paskui ulbantį garsą —
ne paukštė ir ne pavydas
dabar aš galiu leist sužydėt savo kūno giraitėms aš
galiu save apgyvendinti — meilės kamuojamą salą
kolosai kojų tavųjų taps pagrindu mano šventykloms aš
marmurą baltą atskelsiu ir dainuosiu po žvaigždėtu
dangum kaip piemenys mano tėvynės

ak aš leidžiu sugriūti saulėlydžiams liūdnai išdidiems
valduokliams ir statau iš jų puikų vaivorykščių rūmą
ko tu siela dar nori netekti —sakyki
atsakyk išdidžioji paniurėle atsimink vieną kartą įtūžęs
aš jau perskėliau Babelį atsakyki o meile
atsakyki man žeme išplaukus iš tvano rūsčių vandenų
esu neaprėpiamas beviltiškai didelis beviltiškai vienišas
kaip ir tu mane pervėrus meile
smėlyje mano akių kaunas šviesos apvalsinančios
dykumas platybėje toj kada nors gal sutiksiu tave

LAIKO PSALMĖ

Laikas yra žolė, įtampa, pasireiškianti tarp poliruotos kurmio galvos ir debesio aukšto žydrumo — — —
Laikas yra laikas augti, juodai žydintis laikas aplink gėlę, kvepiančią vazai,— — —
Bet mirtis tai ne laikas, o amatas pasiimti subrendusį kūrinį — — —
Aš jaučiu, kaip vonią užpildo vanduo, taip mane užlieja mano darbų valandos,
kaip jos ardo ir kuria mane
sėdintį JŪROS pakrantėje, apsipylusį rasomis — — —
Laikas yra jauno kiškio šokis mėnulio atoslūgių jūroje, kurioje išnyksiu nepastebėtas,— — —
Nes Laikas yra tik atgal, tik bėgimų bėgimas į veidrodį, skambant kankliams pušies viršūnėje, Laikas — skambūs variokai, krintantys į muzikos automatą, į rylą — — —

Ir tuomet, kai aš taškausi prisiminimų putose, ateina jo SŪNUS, mano brolis, ir pasako, kad dar ne laikas — — —
Ak, aš jaučiu meilės ritę, kaistančią kairiajame smilkiny, ir įkvepiu Ida salsvą myros kvapą, ir iškvepiu Pingala mėlyną elektros sierą,— — —
Nes pirmoji rasa mano kūno tai oranžinis smilkalas, vos įžiūrimas sakalo skrydis paskui lekiančią eglę — — —
Ir ateina dailus kirtėjas pastatyti žmogui namų, ir dalis mano valandų kaukdamos ritasi žemėn — — —
Ir man šnabžda buklus kaimynas, skolinantis elektrinį skustuvą, kad tai kerštas už keturiasdešimt antruosius — — —
Tai taip pat buvo laikas, ir aš puolu į verkiančią ugnį, skutu savo apžėlusį žvilgsnį, nukerpu savo blakstienas ir, grąžindamas skustuvą kaimynui, praregiu LANGĄ — — —
Jame sėdi mano meilužė, nuplėšusi mano kraujo paveikslą, mano kojų lapkritis, mano krūtų gruodis — — —
Ji sėdi ir kerpa man plaukus, ji mezga man katino širdį, iš stalčiaus ji išima žuvies akis ir lipina prie veido — — —
O antroji rasa purpurinė, ir aš, pririštas prie lovos su plyšusia širdimi, negaliu jos nutrint nuo kaktos ir vaitoju: Neduosiu — — —
Ir mano miręs brolis pakyla iš lovos ir apipila veidą man įtūžio pamazgom — — —
Bet mano mylintis brolis nuplauna man veidą ir brolis man atsiunčia tėvą — — —
Tą akimirką, mylimoji, tu įsiduri pirštą, ir pykčio ašara krinta į kelio dulkes, kuriuo aš basas, surištomis rankomis praėjau į keturiasdešimt antruosius, lydimas kareivių vilkstinės su šunimis — — —

Tai buvo laikas svastika, įsuktas inio ir janio, laikas armijos prie Stalingrado — — —

Bet aš atmenu ir Paberžę, kur irstėsi ežerė mano brolių akys, kur pūgoj dainavo mano brolių dainos tau, mylimoji, į olimpinį radiją — — —

Ir aš prisimenu trečiąją rasą, pasipylusią iš atverto šonkaulio, kai mažytė mano duktė gulėjo su svetima pavarde Armatūrininkų gatvėje, ir aš mušiau tave, mylimoji, ir spardžiau, ir sakiau, kad jos tau neduosiu. — — —

Naktimis, išsitepus taukais, nuoga skraidai tu ant šluotos, ir Ignaco Lojolos kareiviai taiko į tave godžiais akių šautuvais, ir velka malkas laužui Sevilijos aikštėje — — —

Nes tu esi alkana, ir ne tu pagimdei man dukterį, ir ne tu buvai man žmona — — —

Tu buvai mano brolio žmona, mano brolio, kuris lošė naktim kauliukais iš mano gyvybės, kuris paskelbė ultimatumą tankų batalionui, prasiveržusiam į ketvirtąją aukštumą — — —

Nes ketvirtajame išmatavime taip pat vyko karas, ir tėvas su obuoliais sėkmingai išmušdavo priešo kareivius ir įėjo į mano lūpas kaip į prūsišką sielą THAWE NOUSON — — —

Naktimis, kamuojamas nemigos, iškankintas klaustrofobijos, aš tupiu ant lango ir stebiu, kaip mėlynas laikas, kaip laikas geltonas, kai nukrenta lapai, kaip laikas mėnulio žiedai ir dangaus lelija, kaip laikas garuoja — — —

Ir kai tu, mylimoji, plonyčiu virbalu išdūrei vaškinei mano figūrai akis, aš pamačiau, kad mano Laikas sustojo, ir Tibeto Mirusiųjų Knygoje ties mano pavarde atsirado naujas hieroglifas — — —

Bet brolis tuo metu pajuto tuštumą ore ir, mėšlungiškai perskaitęs Frišą, tau pareiškė: „Aš ne Štileris — — —

Ir liepos 18-ąją tu padarei lemiamą klaidą, užminavusi ištuštėjusį arbatinuką ketvirtojoje aukštumoje, kuris buvo žmogaus maskuotė, ir aš atsikovojau savo nukirptą plaukų sruogą — — —

Tai jau buvo teisė gyventi — — —

Ir senas Kairo kareivis ryte pabučiavo mane į lūpas ir pasakė „Hitler kaput", ir jaunas bernelis Kęstutis ant bėro žirgo įjojo į Trakų pilį — — —

Tai buvo sostinių laikas ir fejerverkų, laikas ketvirtosios rasos, gruodžio saulei spiginant į kareivinių langus — — —

Nes žmogus baigė statyti namą ir apsigyveno jame, ir aš dovanojau tave, mylimoji, laimėjusiam meilę broliui— — —

Ir jis tapo turtingas kaip viso pasaulio karalius, nes jau nieko man nebeturėjo — — —

Mėlyna Paberžės antelė praskrido virš vaikų darželio, kur buvo sugriautas Tokijas, ir sesuo artistė su išrautais ridikėliais reikšmingai nualpo scenoje — — —

Nes laikas yra pabusti JŪROS pakrantėje prieš kylančią audrą, nes mirtis yra svečias, smėlio ir vandenio įtampa kelio tiesiojoje, ir dažnai girdžiu aš psalmes dešiniajame smilkinyje, kur trys šimtai šaulių iškilmingai nusitaikė į sąžinės sąskaitą, senus vodevilius ir šeimyninį albumą,— tam, kad būtų atrastas RAKTAS.

Ida ir Pingala — jogos filosofijoje — žmogaus psichikos kanalai, kuriais teka gyvybinė jėga — prana.

Inis ir Janis — rytų filosofijoje — du pradai, dvi pirminės jėgos, valdančios kosmosą.

LEGENDOS TĘSINYS

Žmogus prabudo ir ūmai suprato,
Kad vienas jis šitoj didžiulėj salėj,
Voratinklių ir vėjų karalystėj.
Suriko jis melsvam langų vitražui,
Ugninėms sienoms, kaukolei ant stalo
Ir saulės geismo kupinoms durims:

— Aš negerbiu skaistybės karalienės,
Kuri už valandos sulaužo žodį.
Prakeikiu dieną tą, kada gimiau...

Nuo žodžių jo suklego visos menės,
Šikšnosparniai pradėjo krist nuo lubų,
Vorai didžiuliai su pelių galvom
Kažką sučiulbo. Ir tada tamsus
Prie jo pradėjo šliaužt Pilies Drakonas.

Žmogus pastvėrė Technokratų Knygą,
Žvilgsniu siaubingu pervėrė raides,
Suriko skaičių dvidešimt šeši —
Tą niekam negirdėtą užkeikimą,—
Ir rankoje jo atsirado mauzeris.

Tai buvo pirmas šūvis mūs epochoj!

II

DĖMĖS BIOGRAFIJOJE

ĮVYKIS

Ir vieną rytą neatitaisomai
Aš sugendu ir rašau tik iš inercijos
Tik dėl to kad taip man diktuoja
Automatinis parkeris pilnas oranžado

Parkeris pilnas šaunaus linksmumo
Kuris paliko mano sumenkusias galimybes
Nes viso pasaulio parduotuvėse
Šiuo metu geriamas putojantis oranžadas

Aš skubu apleisti savo sugedimą
Kaip nenuliūstantis girtuoklis — purvyną
Ir nešu į taros supirkimo punktą
Švariu vandeniu išliūliuotą eilėraštį

Šitaip rašo ir rašo į skrandį
Vienodomis būties valandomis
Šitaip beria į kasą pinigus
Citrinon įmontuotas skaitiklis
Ir aš sakau kad tai įvykis
Nes vis dėlto parkeris pilnas oranžado

* * *

ir aš taip smarkiai
lekiu į priekį
įsispoksojęs
į naują mylimąją
kad atsilieka pasaulis
kuriame dega
seni ir geltoni
aistrų žibintai
ant vienišų karietų
pakinkytų širmais arkliais
taip ir mano svajonės
krenta į žemę
sėdmenimis bumpsėdamos
į sudygusius bulvių
daigus

BESIARTINANTIS SOTUMAS

prisivalgęs rūgščių špinatų
mąsčiau apie dieną,
kuomet pasaulis
su savo kalnais ir jūromis
taps panašus į
didžiulę kėdę
prie atkaltėlės
nereikšmingai bus prismeigtos žvaigždės

o storas užpakalis
prislėgęs miestų masyvus
alsuos geranoriškumu
ir mes maži
nuolankūs planetos gyventojai
tepliosime lūpas
skaisčia pomada
kad paliktumėm ant jo
pabučiavimo žymę

* * *

aš už brūkšnio
už plauko linijos
už horizontalios įtampos
toli aš
galva įsmigęs į laiką
trupantį kaip duona
paukščių medžiotojo rankose
bet paukštis tai aš
aš leidžiu save
nuskristi
už pempės lizdo dimensijos
ir pakeliu šautuvą
balandžių mylėtojo rankomis
ir iššaunu
toli toli
į save

* * *

man imponuoja
tasai žilstelėjęs laikrodininkas
galvojąs
kaip išrasti senelės mirtį

senelė sena senutėlė
žydinti kaip gėlė
geradarybių pievose
kas ją nuskins
drauge su plaštakėmis
kas jai suteiks
mėlyną atlasinį pavėsį
visuotinumo būsenoje?

neįmantri laikrodžio muzika
neįmanomas laikrodininkas
lygiai kaip vasara
su prisukamais balandžiais
alyvuotas jo frakas
nuo visada išbirusių sąžinės
sraigtelių
senele

NAKTIS CEMENTO KIEME

Po netalentingos vakarienės
Varpo gausmas
Gaudžiantis vakarinis varpas
Galvoje

Ir ateina
Naktis cemento kieman
Aplenkusi automobilį
Nepavykusi naktis
Mojuojanti alaviniu vamzdžiu
Prie ausies prisispaudžia ir
Šnabžda:
— Mirtis pamišusioms panelėms
Su gvazdikėliais

Tąnakt aš miriau
Galvą padėjęs ant kelių
Prisiglaudęs prie savo
Krūtinės žvaigždynų

SENAS ĮRAŠAS

driežo pėda
įspaustoji
į kolibrio pakilimo taką —
tokiais žodžiais baigėsi
metodiniai nurodymai
parašiutininkams.
jų desantas
buvo iššaudytas ore
netyčia užklydusių pterodaktilių,
ir kai maištininkų sostinė
krito,
bibliotekos su manuskriptais

galiausiai buvo sudegintos.
paukščių vaikai vėlei
netrukdomi
kontroliavo
kosmosą

BARBARAI UŽIMA ROMĄ

Įžengia paradinė armija
Į permuštą pagaliais respubliką,
Ir pirmasis sutiktas manekenas
Sveikindamasis kaukštelėja
Kulnimis.
Iš padegtų šiukšlynų
Fejerverkais kyla liturginė
Sproginėjančių kaulų melodija,
Ir trys apdriskę menotyrininkai
Raudonuodami skubiai atiduoda
Išsaugotas brangenybes.
Žilas narsus grenadierius,
Pasirėmęs į haubicos šūviu
Gražiai nupjautą balkoną,
Dalija vaikams
Minkštas pastiles,
O guvernančių būrelis,
Apžavėtas antpečių blizgesio,
Mergiškai laužo rankas.
Gūžiais, sunkiais nuo šratų,
Sklando balandžiai virš varpinės,

Kurioje plevėsuoja paliaubų
Baltoji,
Taikingoji nugalėtojų vėliava.

— — — — — — — — — — — — —

Respublikos renesansas
Truks tūkstantį metų.

VYRIŠKA ISTORIJA

Tranas lakstė aplink
heraldinę vėliavą
nedideliu
greičiu,
taikydamas nusileist
ant geltonos
herbinės
karūnos.
Jį atkakliai
stengėsi pavyt
kelios
nerūpestingos mintys
iš išplėšto
„Erousmito" puslapio.
Niūrioje
avanscenos prieblandoje
rikiavosi žiovaujantys statistai,
tobulai išmokę
kelis

Baltramiejaus nakties
epizodus,
o liftas su amazonėmis
buvo pasiruošęs
bet kurią akimirką nusileist
ant cementinės
įvykių pievos.

* * *

šešiolika fleitų pajūryje
pasidalinę partijomis
groja nedidelį
paranojinį maršą
gyvačių kerėtojams
iš perlamutrinės kriauklės
grakščiai statydama kojas
išlipa delirium tremens
baltoji jūros mūša
pridengusi nuogas krūtis
perlo dydžio biusthalteriu
nuo oranžinio debesio
baltakartis Pegasas
laisto žemę
geltonais grožio hormonais
Persėjas
nugeria butelį
ir sviedžia žalion gelmėn
išmušdamas akį

vienišam poseidonijos atstovui
o apsvaigę Gorgonės plaukai
prieš savo valią
susiraito ant bigudi

TRENIRUOTĖ. VARIANTAS I

mirtininko vienutėje
stovi juodas butelis
su rašalu
lova netvarkingai
sujaukta
tarsi būtų skubama
į rendez-vous
o pats
sąmyšio kaltininkas
metodiškai treniruojasi
prieš kišeninį veidrodėlį
atlikinėdamas reveransus
būsimai kartečei
jį stropiai prižiūri
kampan įsispraudęs
voras
ir nerdamas
eilinę kilpą
melodingu balseliu niūniuoja
apie žydinčią palaukėje
pienę

* * *

po penkių minučių
ugninis duonos kvapas
uždusę duonos bėgikai
atšoka nuo epikūriečių
kad prisivytų praeitį
pašautą ližėje su
ajerais

po penkių minučių
taip kaip vaikystėje
suskystėję siloso rijikai
netyčia užburia
puodelį pieno
su šiltu motinystės kvapu

duona su pienu
kaip du bučiniai
kaip dukart du
galynėjasi paukščių snapeliais
baltoj ramunių
spalvoj

* * *

galantiškas elgeta
nešasi aukso smuiką
restauracinėn dirbtuvėn
kur jį apžiūrės

mąslus juvelyras
pakeis nutrūkusią
deimantinę stygą
ir užsiprašys
kraupiai didelę
kainą
ir vargšas elgeta
turės visą valandą groti
nepaprastai dideliame
kambaryje
pasirėmęs medine koja
į drožinėtą
Liudviko XIV-ojo laikų
stiliaus krėslą

TRENIRUOTĖ. SUDĖTINGESNIS ATVEJIS

Šį kartą
optiniame taikiklyje
buvo
saulėgrąžos kotas.
Žudikas,
pagimdytas iš Cezario pjūvio,
ramiai glaudėsi
už parapeto,
maskuodamasis nuo atkaklaus
žvirblio žvilgsnio
šiaudų spalvos
peruku.

Pianistė
deginosi balkone,
nerūpestingai sukryžiavusi kojas,
ir kaip visuomet
nieko negirdėjo.

Juodos žvilgančios sėklos
debesėliu purptelėjo į viršų,
prieš atitekdamos
godiems balandžiams.
Viskas.

STUDENTIŠKA ISTORIJA

Skiriu Nijolei ir Norai

Dvi konservatorijos studentės
kankino riebų
laukinį triušį,
besidairantį po pasaulį
rožinėmis akimis.
Viena švelniai kuteno papades,
o antroji
bergždžiai stengėsi užslėgti
juodu rojalio dangčiu.
Abiejų sujaudinti veideliai
liepsnojo ryškiame smoge,
nelyginant puokštė tulpių
atvėpusioje prodekano
kišenėje,

o virtuvinis laikrodis,
pilnas sidabrinių šakučių,
skelbė
trečiojo semestro pradžią.

ISTORIJA APIE VISA NUGALINČIĄ AISTRĄ

Tyčiodamasis
iš skaitytojo,
autorius jame atrado
silpną vietą
ir pamokė
rašyti.
Sukūręs du vertingus
traktatus
apie mažųjų žvaigždžių
santykinio spinduliavimo neatitikimus
Kasiopėjos žvaigždyne,
skaitytojas draugiškai
perdavė plunksną savo žmonai,
ir ši nedelsdama
išspaudė ganėtinai sudėtingą
trijų dalių biografinį veikalą
iš Plutarcho gyvenimo.
Visus nustebino
mažametis sūnus,
kuris, paliktas po pamokų,
dailyraščiu atpylė 16 kvazipoemų
senovės eskimų kalba.

Nežinia, kuo būtų baigęsi
jų tolesni kūrybiniai ieškojimai,
jeigu autoriaus fantazija
nebūtų išsekusi.

IŠSILAISVINIMAS

Pagaliau aš tapau
Nuolatiniu arbatos gėrovu
Senųjų Kumelių aikštėje.
Prie gretimų staliukų
Negailestingai tirpo
Šokoladinės mergytės
Ir laisvalaikiu padaryti
Berniukai.
Oras kvepėjo cinamonais.
Iš auksinės
Mano širdies
Be perstojo tekėjo
Gerumo upelis.
Gerų patarimų skatinamas
Žvilgsnio snapu
Kapodavau
Aštrų padavėjos biustą
Ir penkiakapeikiais išvesdavau
Muzikos automatą
Iš palaimingos pusiausvyros.
Eilinį kartą

Demaskavęs snaudžiantį
Rūbininką,
Persiritau per trisdešimtį metų,
Ir mane pradėjo kamuoti
Vis didėjančių
Kepenų melancholija.
Ir štai tuomet
Laimingo atsitiktinumo dėka
Aš įlipau
Į pakeliui sustojusį laikrodį
Ir iškeliavau su juo
Į svečias šalis,
Kad nebūtų taip liūdna.

STOTELĖ ŽEMĖJE IR LAIKE

Kurjeris su patefonu
Liūdėdamas prijojo
Paštą.
— Tai paskutinis Visatos taškas,—
Tarė jis,
Ir iš jo mėlynai dažytos
Burnos
Išskrido du angelai,
O rokforo sūris,
Gulėjęs ant sumuštinio,
Pradėjo nežmoniškai gesti,
Sukeldamas

Žemėje suirutę.
Iš trūkusių elektros tinklų
Pliūptelėjo linksmumo orgijos,
Moterys kvatodamos tempė
Vyrus už kojų,
O cikutos medis,
Pasodintas Sokratui,
Perdavinėjo Morzės abėcėle
Šifruotą pranešimą
Į artimiausią žvaigždyną.

DIDAKTIŠKAS PAMOKYMAS SŪNUI

Kromanjoniečių laikais
į urvus niekas nevažiuodavo
nuosavais važiais,
nes dinozaurų išlaikymas
kainavo nežmoniškai brangiai.
Vietinis klebonas,
išvydęs tokį pasileidimą,
netikėlį būtų
nusmogęs kuoka.
Doras kromanjonietis
niekada nesigviešijo
artimo moters,
jėga užgrobęs jo butą,
kadangi artimiausias tamtamas
viešai būtų paskelbęs

jo norą išlaikyti
dvidešimt keturis moters vaikus,
kuriuos ji pradėjo gimdyti
nuo penkerių metų.
O jeigu dar prisiminus,
kad tais laikais
vyravo nerašytas įstatymas,
draudžiantis naikint mamutus
ir laikyt mėsą ledaunėj,
tokiam žmogui
tiesiog nebūtų buvę jokių šansų
kilti karjeros laiptais
ir tapti trofėjų muziejaus
direktoriumi.

— — — — — — — — — — — — —

Tad, mielas sūnau,
priimdamas šį dešimtkapeikį ledams,
prisimink, kad nuo tų laikų
praėjo tik keturiasdešimt tūkstančių metų.

KINIETIŠKAS APSAKYMAS

Kartą kiniečių išminčius
pagamino saldžią
nemirtingumo piliulę,
kurią prarijo jaunas prancūziukas,
besisukiojantis apie vieną
siauraakę senolio anūkę,
ir jam baisiai susopo pilvą.

Pradžioje jis gelbėjosi
distiliuotu Senos vandeniu,
rijo ženšenio šaknį
ir užstatė brangų
mamos dovanotą smaragdą
opiumo pardavėjams.
Bet smarvė vis augo...
Per tris savaites
jis kiaurai praskalbė
tuziną dabitiškų kelnių,
ir dabar dėvėjo
palaikį kuli drabužį,
perjuostą virvele.
Jo išnuomoti
elegantiški bambukiniai apartamentai
ėmė dvokti kaip didžiulis tvartas,
o ryžių augintojai
nuosekliai pradėjo jį kviesti
patręšti laukus.
Gėdingai grįždamas Prancūzijon
tarsi pralaimėjęs Napoleonas,
jisai stabdė transsibiro traukinį
atkampiausiose plokštikalnėse,
vaikė kvapnia vėduokle
moskitus nuo sunykusio užpakalio
ir, šaukdamas susidomėjusiems elniams:
— Viešpatie, nejaugi šitaip...
viešpatie, nejaugi šitaip
iki pasaulio
pabaigos,—
jau nebeklydo.

DETONUOJANTI ISTORIJA SU NEMATOMA KEPURAITE

Dervišas
užsidėjo nematomą kepuraitę
ir išnyko pasauliui iš akių,
tačiau geismai jį
kamavo.
Jo gyslų raudona ugnis
plukdė moteris,
gražias kaip stereopaveikslėliai
su Hongkongo kokotėmis,
ir netgi Mėnulis,
kabojęs žemai virš jo guolio,
degino kaip meilinga krūtis.
Jis lakstė naktim virš žolės
nuogas po šaltą rasų jūrą,
meditavo, sėdėdamas po kalnų krioklio purslais
ir meldė alachą
apsaugoti nuo gražiosios
galvos apdangalų pardavėjos,
kuri sapnuose
kėsinosi į jauną jo kūną,
slapstydamasi už rožių krūmo.
Ir vieną naktį,
kada pasaulis begėdiškai gimdė
medžius ir žvaigždes,
šliužus ir šunyčius,
įkaitusi jo sėkla sprogo,
ištaškydama kūną
po septynias pasaulio šalis,

jo gyvybė pasiliejo
ežerais ir lagūnomis,
o nematoma kepuraitė
atiteko šių eilučių autoriui,
atsitiktinai jojusiam pro šalį
nudobti smako.

NUOSTABI IR MISTIŠKA ISTORIJA, KURI KIEKVIENAM GALI ATSITIKTI

Mano pažįstamas
inteligentas
suruošė spiritistinį
vakarėlį,
kuriame dalyvavo
imperatorius Oktavianas,
Burgundijos hercogas,
keletas kariškių iš Guno operos „Faustas",
neseniai mirusi uošvienė
ir du ne šio pasaulio
atstovai.
Pobūvio metu
skambėjo populiari muzika,
padedanti sukelti
transą,
buvo geriama kava
ir pateikiami testai
patikrinti susirinkusių įžymybių
psichinei būklei.

Pirmasis
pasidavė Burgundijos hercogas,
pareiškęs,
kad kur kas įdomesnė
medžioklė su sakalais,
imperatorius Oktavianas,
žvangėdamas šarvais
išėjo į tualetą
ir nebegrįžo,
o uošvienė
senu papratimu
pradėjo komanduoti kariškiams,
kur perstatyti
iš jos testamento pinigų
nupirktus baldus.

Kad atgaivintų mediumą
ir sutramdytų
dorąją moteriškę,
inteligentui prireikė
trylikos kibirų
švęsto vandens.

KRAUPI ISTORIJA APIE MŪRININKĄ

Istorijos būna įvairios...

Kartą prisigėręs mūrininkas
grįžo namo,
užantyje nešdamas tris plytas,
pagrobtas iš našlaičių ligoninės.

Kadangi oras buvo gražus,
o daugiau išgerti nebuvo lemta,
pakeliui
jį ėmė graužti sąžinė,
ir pirmoji plyta
skaudžiai stuktelėjo
į narsiai išsišovusias kepenis.
— Tavo dėka,— tarė ji,—
nors ir būdama Vedančioji
Kertinė Vasarnamio plyta,
aš prarasiu pomirtinį
gyvenimą.
— Gelbėkite,—
skandalingai suriko
antroji,—
manimi nori nusmogti
mylimą žmoną,
kuri išsiblaškiusi
per plačiai pasiklojo miegoti
su žvalgybine
geologų grupe.
Abi draugužės
netruko pasimuistyti
ir išspruko atgal pas našlaičius,
kurie verkė gedulingom ašarom.

Trečioji
buvo degta iš kito molio,
sirgusi hipochondrija,
be to, šiek tiek kvailoka.

Mes, trys kuklūs teisėtvarkos tarnai,
nešdami eilinį algos likutį į banką,
radome ją ir didžiai gerbiamą herojų,
nusibaigusį nuo jausmų intensyvumo
pilname griovyje vandens.

BALTAS GELTONAS EILĖRAŠTIS

vieną gražų sekmadienį
baltas rotušės pastatas
sutvinkčiojo
tarsi didžiulė širdis
išdavusi
nemirtingumo
paslaptį
turgaus aikštėje
kryžium gulėjo žmogelis
tąsomas bioritmų
klaikiai suspaudęs lūpas
tarsi jose būtų
susirinkusi
visa atgimimų šviesa
per jo kūną driekėsi plačios
karietų ir rogių provėžos
marmuriniai
Paukščių Tako šaligatviai
o krūtinės duobėj žydėjo
du raudoni rožių kerai
        skaisčiai žalios afišos
užklijavę cukrainių langus

skelbė pavasarį
kurio veikiami
ėjo iš proto įsimylėjėliai
ir tūkstančiai saulių liepsnojo
užmerktoj žmogelio aky

AISTRŲ VERPETUOSE. ESKIZAS

Bendrabuty gyvena nebūtis —
Smagi, inteligentiška panelė —
Jos rožinis veidelis nuolat kyšo
Tai kilpoje, tai po tramvajaus ratais,
Nors mėgsta leist laisvalaikį ir cirke
Su drauguže depresija, kuri
Prasilošė lig paskutinio siūlo,
Bandydama nuduot aristokratę.
Abi jos lankosi džiaugsmų traktieriuj,
Kur taurele dažnokai jas vaišina
Kažkoks orių manierų maniakas...
Įgėrusios jos stabdo fajetoną
Ir leidžiasi bildėdamos namo
Per maro apimtą Olandų gatvę.
Jas prieangy su žvakute sutinka
Sesutė panieka, ką tik iš filmo
Sugrįžusi, beieškanti tamsoj
Smeigtuko lūpų išraiškai pakeisti.
Atradus į akis sau pipete
Adrenaliną lašina, paskui
Rūsti kaip šmėkla trinkteli durim,
Net pragaro karaliai apsiverkia...

DURYS. IDĖJA

— — — — O kartą vakare
Ateis toks impotentiškas žmogelis,
Toks šviesiaplaukis,
Vėjo gūsių blaškomas,
Dantis sukandęs,
Dešinėje suspaudęs
Svajonių žydrą gaublį
Su prarasto gyvenimo
Vaizdais,
Kur kyšo:
Mamytės fotografija,
Pakelis
Ilgų pirmos išpažinties saldainių,
Žmonos dvi krūtys,
Įsuktos į peniuarą,—
Ir skųsis:
— Ką man daryti?..
Šiuo metu,
Kai šitaip brangsta kūnas,
Kai pražūtingai rizikuojam nakčiai
Būt užrakinami karste,
Kitoj viešoj pasaulio pusėj,
Kada žmonijai visai
Yra grėsmė iškilus nusičiaudėt,—
Taip taip, visiems iš karto, ne po vieną,—
Kuomet neatsakingai
Kaimynas gali spirti į paslėpsnius,
(Yra toks atsiprašymo momentas,

Be abejo, reikalaująs mitrumo),
Kada santechnikas, vonion įlindęs,
Be perstojo cituoja Krišnamurtį
Kortasaro papūgai,
Kuomet ištrūkusi saga
Tėra tik nepraeinantis prarandamumo skausmas,
Besivoliojantis kur bulvare prie Senos,
Kai šitaip kvepia rožės,
Per naktį pamerktos melsvoj stiklinėj
Vazoj,
Kai dukart du jau keturi,
Kai sapnas lygus sapnui,
Kai butelis yra sukurtas skysčiui,
Žmonės — dievui,
O dievas tam, kuris metru ilgesnis,
Sakyk man,
Ar yra atskaitomybė,
Koks nors prasmingas kvantų skaičius
Dažytame mirksėjime koketės,
Ir koks jo galingumas nedažytame,
Įtūžusiame dievo žvilgsnyje;
Ar egzistuoja tam tikra seka
Tarp žaibo pliūpsnių ir algalapio eilučių,
Tarp miesto prozos ir žmonos peruko,
Reliatyvumo ir nežinomybės,—
Kaip man tenai surasti savo vietą —
Prie lietpalčio, prie išmestų kaliošų,
Prie permerktos lietaus katės kniaukimo —
Tik pažiūrėki, koks dangus,—
Kartos
Tai verkdamas, tai tūždamas žmogelis,—

Iš viso, ar yra tokia vieta,
Prasmingas skaičius, rožė, kiauras vamzdis,
Žvaigždėtas tualetas, ūkas, dievas
Akim dažytom, ar yra tokia
Instancija, kurion galėčiau kreiptis,—
Raudos žmogelis, triuškindamas gaublį.

Sušluoki gaublio nuolaužas,
Išmesk
Žmogelį lauk,
Ištrauki plieno raktą,
Apsišarvuoki durų
Vienatve.

Paskui gali iš naujo
Kurt pasaulį.

BALADĖ APIE KOJAS

Japonų jūros rudenį,
Kada vanduo knibžda parazitais,
Mane perkėlė iš mirusiųjų laivo
Į sanitarinį katerį.

Karo pirmąjį rudenį,
Rudenį, rėkiant papūgoms,
Kai mane išnešė iš degančio lėktuvnešio,

Triumai su žuvusiais mičmanais
Jau skendėjo vandeny.

O skausmų lazaretai!
O nelaimių ir alpulio trojos!

Kaulų skaldymo mašinoj,
Mašinoj, burzgiant motorui,
Mane operavo
Jaunas gydytojas sprinterio akimis,
Ir, kai aš atsipeikėjau,
Mano kojos jau skrido tėvynėn
Metrinėj cinkuotoj dėžėj,—
Atsiskyrę nuo dubenio kaulų,
Mano kojos skubėjo pas dievą,
Išsiųsdamos pakeliui telegramas
Viso pasaulio bekojams —
Šiurpulingai masonų ložei.

Armijom lošiantį rudenį,
Rudenį, raustant šermukšniams,
Mano mirusios kojos giedojo
Apie lėtą siūbuojančią eiseną,
Įsikibus merginai parankėn,
Apie mėlyną futbolo kamuolį
Ir negęstančią šlovę šaligatvių.

...Ir aš tuomet supratau,
Kad galūnių gyvenimas

Visiškai kitoks negu torso,
Beriedančio ratais
Per rudą pavargėlių žemę.

Oo ooo...
Visos mano naktys dabar vertos ašarųųų...

* * *

Vėl dangus juodai išdažytas
Užmirštai helikopterio šviesai...
Pasimatymų dialektikoj pasimetęs
Stovi pasimatymų elgeta
Vienišas kaip klaustukas
Tarp lietaus skyrybos ženklų.
...O tuomet, kai tuokėmės tamsoje,
Glamonėmis ir apsirikimais
Liesdami tą patį kūną
Švelniai švietė neryškūs
Fosforiniai mūsų judesiai
Tarp vestuvinių rakandų.
Ką mes dar galėjome vienas kitam pasakyti
Padalintomis sielų trupmenomis.
Vasaros vamzdžiai susprogo,
Debesų kiaurymėse šniokštė
Tamsios oro upės,
Nešdamos į atvirus langus
Rudeninį lapų žargoną,
Viešbučių priimamuosiuose

Siautėjo šimtametis lietus,
Ir visa planetų mechanika
Plastiškai sukosi
Apie buvusias mūsų sielas...

* * *

ir aš noriu ramiai
sukniubti ant žemės
prieš liepsnojantį vilkdalgį
rudens rūdynuose
prieš laiko griuvenas
ramiai kaip laivas
pasinerti žalioje
bežuvėje jūroje
prieš debesų klausyklą
kad atlikčiau vienintelę
pilką išpažintį
kuriai kaupiaus
trisdešimt metų
prieš motinos ašarą
laikomą stiklinėje
drauge su drumzlinu ir neatpažįstamu
vaivorykščių lietumi
sukniubti į savo šešėlį
kaip į Vienintelės glėbį
iš kurio nebegrįžtama
noriu tai padaryti
noriu tai padaryti
kol gramai mano mėsos
dar priešinas proto gramams

* * *

aš matau ją tai plunksnos žiežirba
ji rašo: DANGUS PUSĘ SEPTYNIŲ
eskalatoriaus pirmas takelis veža į rojų
aš aplenkiu rytą aplenkiu troleibusą
aplenkiu mintį ir dingstu debesy
dabar aš groju varpeliais
aš garsas pervėręs
žalvarį

III

BANDYMAI ATSIKVĖPTI

GELTONAS TRAUKINYS

Sauliui ir Robertui

Atleiskite, gražių jausmų tvėrėjai,
Kad gimė man emocija trapi,
Kad aš ne sutirpau, bet sušvytėjau,
Uždainavau lyg nendrė paupy.

Kad šaukia balsas niaurią širdį vilko,
Užmigdo nuodą geliančios angies,
Kad iš to medžio, kurs kadais nuvirto,
Žmogus išdrožti smuiko netingės.

Melodija, stangri kaip tigro šuolis,
Į tamsą baido debesis audros,
Ir traukinio styga klavišų žuoliais
Į žemės širdį skamba visados.

Garsų anglis narsus kūrikas žeria,
Išmokęs išmintingą natą do,
Ir mašinistas brazdina gitarą,
Ir nenurimsta upėje vanduo.

Ir aš, kuris prie vandenio stovėjau,
Į traukinį žiūrėdamas kažko,
Skaisčia ugnim kaip nendrė sušvytėjau,
Suprasdamas, kad pralekia ruduo.

MOTINOS BALSAS

Žmonių būry aš neturiu idėjų,
Ir ratas apsupties kaskart didėja,
Ir cypia žiurkė, užspeista kampe.
Užuolaidos ant lango kabo sunkios,
Iš plaučių oras išmetamas sunkias,
Lyg ne name aš būčiau, o kape.

O sferų dundesys, graudus ir lėtas,
Prisėlina prie aptvaro asketo,
Sudunda būgnas, ir namų nėra,
Tik pelenas, ugnelės melsvas dūmas.
Lyg liūtas urzgia mano išdidumas,
Palikdamas po žvaigždžių elektra.

Aplinkui renkasi tamsybių žmonės,
Tartum drugiai suskrenda po darbų,
Siūruoja aukštos mėnesienos žolės,
Mirtis ateina, modama dalgiu,
Ir prisiglaudžia prie manęs mama,
Nebylų savo skundą verkdama.

Benamiai mes abudu esam, mama,
Padėk man savo galvą ant peties.
Aš galvą savąją guldau į žemę,
Nes kitokios nebėr man išeities,
Tarytum žiurkė užguita cypiu,
Tave į savo prarają tempiu.

Bet laikas — tas didysis prezidentas —
Akimirkų negaili man smulkių,
Ir virš galvos jau supas denis dengtas,
Ir aš per jūrą dosniąją plaukiu.
Martynai Idenai, atmerk akis,
Klausyk, ką jūrų žuvys pasakys.

Į krantą plaukia laivas. Plazda vėjy
Drabužis juodas moteries keistos.
Mes, magiškojo rato apsuptieji,
Iš jo neišsiveršim niekados.
O mama, tu esi duktė idėjos,
Tave už rankos aš namo veduos.

Bejėgės ir beribės jūrų salos...
Nelieka Robinzono paslapties.
Penktadienis, bičiulis mano senas,
Savaitės dieną sekančią nušvies,
Ir verks graži Šeštadienio mama,
Raudoną mano veidą plaudama.

Neverki, mama, aš nebėgsiu niekur,
Nerasiu kelio aš iš apsupties.
Virš vasaros dainų prabyla sniegas,

Sūnus pražyla vidury nakties.
Mes sėdime abu trobelėj rąstų,
Ir papūga nešaukia jau: „Piastrų".

Kaip bėga pienas iš tavos krūtinės
Tamsus gyvybės vandenio šaltinis.
Mes nusiplaunam juo ir vėl jauni.
Ir darda metafizikos baletas
Tarytum Grįžulo vežimas lėtas
Tuščiam danguj ir mano sakiny.

BARZDOTAS MUZIKOS LIKIMAS

Sergejui

Ant lovos tyliai leidos anekdotas,
Plasnodamas mažais mažais sparnais,
Ir vijosi šešėlis jį barzdotas,
Sučiupti taikės pirštais alkanais.

Rausvoj erdvėj klajojo švirkštas baltas
Ir narsiai degė vakaro akis.
Į dailininko sielą spalvos beldės,
Į dainininko burną — nebūtis...

Du žmonės susitiko prie praustuvo,
Kur šniokštė pagyrūniškas vanduo,
Auksinės žuvys po fontaną siuvo,
Ir brolio vardą pranešė ruduo.

Ir tu buvai šiek tiek nemandagus,
Kai atsivėrė mėlynas dangus,
Ir pasipylė iš jo delno kieto
Studentės, stiuardesės ir koketės,—

Jas bučiavai kaip rausvą vėjo garą,
Nuo lūpų nuvalei raudoną rūdį
Ir prismeigei prie lapo žalią rūtą,
Ir pririšai tu balsą prie gitaros.

Choristai, karvedžiai, karvavedžiai
Ištraukė iš kišenių slaptą bandžo
Ir sugadinti muziką jie bandė,
Giedodami kaip karvės ir gaidžiai.

Tačiau magnetofonas patiklus
Išdaužė rausvo vakaro stiklus...
Tu nuėjai pro debesį ir žarą
Pas mėnesio raudojančią gitarą,—

Ir buvo muzika tokia greita,
Kad mudu susitikome kaip broliai,
Kabėjo popieriniai tau karoliai
Ant kaklo, man — relikvija šventa.

Sutaiko kartais vienas tėvas mus
Tarytum šiltas rankos paspaudimas,
Tarytum bendras muzikos likimas,
Kuris sujungia žmones ir namus.

TAKAS Į ERDVĘ

Ir aš žinau, kas man uždegs žvakelę,
Kai išvarvės tas paskutinis lašas.
Kaip neregys, išeinantis į kelią,
Ieškosiu dvynio, kurs pakeltų naštą.

Tai taip sunku, kaip vadovaut paradui —
Nusukti galvą angiai pažinimo,
Kaip nusibrėžt aplinkui saulės ratą
Ir laukt svaigaus mėnulio užtemimo.

Sakau: pakanka išmintingų žodžių,
Kada sukrautas stovi lagaminas —
Kelionei neprireiks švarių paklodžių,
Jei pats nesi kaip pažinimas grynas.

Ne pojūčiai praeina labirintą,
Ne minotaurai, o labilūs kūnai.
Užgesęs spindulys į erdvę švinta,
Ir tamsią širdį pasigrobia krūmai.

* * *

Prie savo kūrinio numiršta Faustas,
Tačiau iš kūno keliasi gyvybė
Kaip sėkla, kaip gyvenimas, kaip plaustas
Ar tas, kurį vilioja realybė.

Atleiski, Maja, o likimo šmėkla,
Kad aš bučiuoju taurų skruostą brolio,
Kuris po spjūvio suteptas užmiega,
Kuris mojuoja man sparnais iš molio.

Kiekvienas mūsų turi savo Troją,
Nebedrįstu jau pasakyti — deivę,
Nes, kai tamsybių muzika užgroja,
Aš suklumpu prie užmušto kareivio.

Ir tai yra kaip sukilimo metas,
Kada belieka meilės ginklas vienas.
...Ir žiūri naktį žmonės į kometą,
Ir aš į sielas jų žiūriu kaip dievas.

O šitas žvilgsnis nieko nepažemins:
Mes vėl įžengsim į daiktų kvadratą,
Išmesdami kaip magas iš kišenės
Ir atmintį, ir išmintį, ir datą.

POBŪVIS

Antanui A. Jonynui

Loterija — aortos tęsinys,—
Sujungs labiau nei linksmas ryžtas kortos,
Lipniau negu gyvenimas taukuotas,
Greičiau nei pistoleto šovinys.

Aš vieną tiktai šovinį renkuos,—
Tą, ant kurio sustingo kraujo varis.
Iš mano šnervių verčias rausvas garas,
Belaukiant tų, kurie dar atakuos...

Širdies styga išnyra nebūty,
Ir girdis būgno muzika dulkėta.—
Ir ne panelė, šokanti baletą,
Ir ne piemuo, numetęs arbaletą,
Bus mano kvietimu vėl surinkti.

Ateis kariai žandikauliais tvirtais,
Užgrūdintais nuo kumščių ir nuo smūgių.
Aš pažadu — bus bloga jums, eunuchai,
Bus bloga jums, mergaitės ir berniukai, —
Ne taip juk jūs gyvenate, ne taip!

Ištižėlių linksmoji arbata
Jau išgerta. Įpilkite alyvos
Į ugnį ir žiūrėkime, kas gyvas
Išliks lyg pavojingas recidyvas,—
Tik tam, užgrūdintam, šalia manęs vieta.

Įeisime pro svetimus sapnus
Juokingon teritorijon tirono;
Ir nesvarbu mums, ar jisai šėtonas,
Ar geradaris bus,— jo baritonas
Užkims, kai mūsų sielos uždainuos.

Ir tęsis mūsų pobūvis kuklus —
Pakelis „Primos" ir degtinės stiklas,
Kelionė į pajūrį motociklais
Per dangų, per betoną ir stiklus.

O jūroje prigėrusi žvaigždė
Mums užgiedos rausvu balsu sirenos,
Ir naktys subyrės tarytum sienos,
Ir linksmas mėnuo įtekės į veną
Narkotizuoti skaudančios širdies.

Mamos gėlė, išdygus po mirties,
Laukų mums žalią patalą paties,
O pamaitins giraitės saldūs vaisiai.
Ir apie mus anūkai pasakys:
— Nugirdė juos žvaigždėm žalia naktis...
Gyveno seniai skurdžiai ir nebaisiai.

NAKTIES POEMA

Šią naktį sumažėjo skaičių dydžiai
Kaip rausvas posmas lig vienos raidės,
Ir taurios upės pasiryžta skrydžiui,
Ir vyno lašas skrieja link žvaigždės.

Ir tu verki, kada užgesus dagčiai
Lyg pianinas suskamba lietus,
Ir suvirpėjęs įsakai vėl nakčiai
Aplėkti žemę keturis kartus.

Pavargęs būgnas groja maršą trankų,
Tačiau žmogus į lietų tuoj išbėgs
Ir rankom glostys marmurinį dangų,
Kad tik neliktų vienas prie duobės.

Tamsų tamsa, o motina gimtoji,
Sakyk, ar pagimdysi naktį ką,
Jei šitokie kariai sugniužę stovi,
Jei šitaip gaudžia arfoje styga.

Įsiutęs sukas žemės monolitas,
Banga pritraukia luotą prie uolos,
Ir niekad nepabėgs raudonas rytas,
Ir suskambės juodi varpai tylos.

Tačiau suklinka paukštė mėlynoji,
Ir danguje atsiveria plyšys,
Kuriam įstringa senas laivas Nojaus,
Aušra ir žemė, stiklo vieversys.

SAPNAS

Sapnavos naktį Žiulis Vernas,
Egzotiška šalis, kuklia
Suknia gražuolė iš tavernos,
Kaubojaus laukianti kulka.

Per naktį kaukolė kvatojos,
Ir, užsimojusi smuiku,
Ranka apaštalo iš rojaus
Sapne kabojo lig rytojaus
Ties pasamdytu žudiku.

Aš nežinau, ko jam pritrūko —
Sėkmės, degtinės, pinigų? —
Bet, užmuštas garsais iš smuiko,
Jisai susmuko ant grindų.

Man atiteko visas auksas,
Gražuolė, vedanti tolyn,
Bet sapno augalas užaugo
Ir išsiuntė pikton šalin,

Kur raibuliavo knygų aidas,
Diena virpėjo kaip sala,
Ir pirmo sutiktojo veidas
Atrodė priešo pasala.

DUOBĖ. VAKARAS

Duobė yra duobės dugne.
Dugnė yra dangus
Su amžinu lietum,
Su dilgėle ir stiklo paveikslėliais,
Ir nenuilstamu visų šventųjų skundu.

Duobės dugne
Yra judrus teatras,
Yra žmogus, praėjęs savo amžių,
Ir žirgas, savo kelią atšuoliavęs,
Ir demonas, dėstąs sau pasiansą.

Žmogus nupurto auksą nuo drabužių,
Spjūviu sudaužo stiklo paveikslėlį,
Išrauna dilgėlę, apžergia žirgą
Ir joja prie vienintelės lemputės,
Kurią išjungus, baigsis intymus
Ir rizikingas demono žaidimas.

Kasdien sugriūva scenos duobėje
Šimtai žmogaus belyčių personažų,
Kas naktį juos parsiveda namo
Riebus mirties parapijos klebonas.

Kaladėje palankiai klostos kortos,
Dainuoja žvaigždės, dūžta katafalkai,
Beširdis angelas indaujoj verkia:
— Yra, yra kažkas
Daugiau už duobę.

* * *

kivirčas dviejų daiktų bet juos vienijantis peizažas
šitaip priekaištauti man gali augalas su dangumi
aš iš kairės rankos pažeriu žirgus ir raitininkus
dešine išmetu kelią ir jį sunkiai valdau

audžia ir audžia
audžia jisai tamsus man sutemas
supila pelkes ir liūnus įkaitina dykumas
bet iš mano burnos lekia garuojančios sėklos
skrieja žodžiai lengvai ir toli gali juos išgirsti

aš namo visus atlydėsiu

o žiogas už lango o skruzdė krūtimi maitina išalkusį rudenį

* * *

Pro langą atdarą, pro kabinetą,
Pro rausvą plyšį, išminties vartus
Matyt, kaip šoka damos menuetą,
Kaip sako vyrai joms komplimentus.

Pavargęs ponas nuima cilindrą,
Ir kortų stalas suveda visus,
Ir tas, kuris dar buvo nelaimingas,
Išgirs azarto angelo garsus.

Verbų pynėja patarnauja stalui,
Karaliaus kojas plauna juokdarys.
Sakyk, kvaily, ar dera mirti salėj,
Jei čia yra planetos vidurys.

Ir tu stebi, už krūmų pasislėpęs,
Kaip skleidžiasi akacijų žiedai,
Kaip suvedžioja moterį poetas,
Kurios gyvenimu ir tu žaidei.

Iš ašarų išauga slyvos medis,
Metafora išjudina erdves.
Ateina visa išskiriantis metas,
Kuris ištars, kad nebėra tavęs.

SUTARTINIS ŽENKLAS SAKINIUI

Žmonių būriai o burės virš vandens
o baltas žiedas debesio o valtys
o visą žemę perveriantis šaltis
o žvilgsnio nuodas kurs nebegyvens

ir auksas ir toli toli varpai
ir vakaras ir jo neilgas kelias
ir sutrypta gėlė iš kapo kelias
ir pasakyki kuo dabar tapai

nes miestas taip toli nes taip baisu
nes viskas ko siekei melu pavirsta
nes laikas tartum vaško žvakė tirpsta
nes mus užlieja laikas debesų

kad nebegraužtų nerimo druska
kad skulptūra išnirtų iš granito
kad rausvos lūpos kaklą pasivytų
kad būtų galima mylėt kažką

kai meno demonas rambus užmigs
kai pasigirs pirmoji šūvio salvė
kai užtekės mirties raudona saulė
kai žvėrys tyliai' ropšis šakomis

į akmenį į ledą į jausmus
į auką kuri trokšta atpirkimo
į lengvą žodį margo arlekino
į aptvarus į motinos skausmus

kur kūdikis kuris namus apleis
kur ta šviesa kurioj protaut bejėgis
kur atpildas kuris ramus kaip miegas
kur skausmas mus pavertęs gyvuliais

o išskirtukų šniokščianti vilnis
nuplauna margą grafomanų krantą
pavargę moters per padangę skrenda
kaip lūpų sutrupėjęs sakinys

MEILUŽIO GYVENIMAS

Jisai drabužių spintoj pratupės,
Bet pas tave ateis, jei tik reikės,
Išvargintas ir prakilnus meilužis.
Į dangų jis per langą įsilips
Ir prižadės tau pasakų pilis,
Ir nuo pečių tau nusileis drabužis.

Suseks tave jis kaip budrus šuva,
Vaišins kalbom ir kvepiančia kava,
Kol subyrės vienatvės monolitas.
Ir protas tartum medis sudrebės,
Išgirdęs dūžį trupančios širdies,
Kuri suriks kaip paukštis, uždarytas

Skaisčiam ištikimos žmonos urve.
Iškvies tave jis vaikščioti gatve,
Išmokys rojaus vaisių nusiskinti,

Sumegzti melo kyšančius galus,
Kuriais maitinsis vyras patiklus,
Užguitas ir be galo nukankintas.

Meilužis laiptais lipa. Jau naktis.
Už sienos virpa lovos patirtis —
Ji teigia, kad atėjo tavo laikas,
Kad braška atrakinama spyna,
Kad tu seniai jau niekieno žmona
Ir kad yra negimęs tavo vaikas.

Įsūnyk jį ir padaryk vaiku —
Jis meilės išsiilgęs. Ir puiku,
Kad nuodėmė — taip pat tik dievo sėkla,
Kad auga ji greičiau, negu akmuo,
Į tamsią žemę kviečiantis namo.
Išeina vyras, o meilužis lieka.

Jis kantriai duotą žodį ištesės
Ir, don Žuano lydimas šlovės,
Apleis raudoną namą komandoro,
Ir pasalūno durklą jis atrems,
Ir petimi į stulpą įsirems
Gyvenimo, aistringo ir nedoro.

VIDURDIENIS. SMUKLĖ

Diena žaižaruoja
Chameleono spalvom
Aplink
Musių nutupėtą
Veidrodėlį.

Prie jo atsisėda
Trys žodžiai pavargėliai,
Įžūliai reikalaujantys
Meilės.

O meilė neateina,
Taršydama keptą svogūną
Akmeniniame smuklės
Rūsy.

Ant girnų akmens
Guli kekšė nelaimė,
Nulenkus žemyn
Plikai kirptą galvą,
Ir spokso į purviną
Kojos nagą.

Ir glaustos prie jos
Proto asilas,
Apsivilkęs pilką
Vienuolio abitą.

Kieme — šulinys
Su užnuodytu vandeniu,
Kuriame prausiasi
Kavaleristė mirtis,
Šypsodamasi
Niekuo dėtam
Smuklininko tarnui.

Ir gailiai cypčioja
Gerasis šių namų
Gnomas,
Laistydamas
Majestotišką
Gėlę.

NUOVARGIS

Aš pervargau. Išjunk, naktie, mane
Kaip mėnesį ar kinišką žibintą,
Kraujuojantį virš nulaužtų alyvų.

Pavargę kekės sako man labanakt,
Labanakt sako elgetai prie upės.
Nekimba žuvys ir tamsa vėjuota.

Rega it žiedas niekad neišsprogsta.
Troškimų valtys pririštos grandinėm,
Piliečių miegą saugo aršūs šunys.

Sapnų spiralėm kopia storas voras
Į aukštumas, į tokią klaidžią schemą,
Kur išsijungs pasaulis elektrinis.

Aš pervargau. Juodi čiuptuvai miego
Paleidžia vienišą minties skeletą
Klajoti palei Jūrmalą, ant rifų.

Tarnaitė, savo kraitį susikrovus,
Jį susitiks ir rėks. Pušynai juoksis
Per aidžią šimtamečio varno gerklę.

Per šimtmečius pasikeitė tik krantas —
Vienintelis gelsvos būties inkliuzas,
Pasikeitė šikšnosparnio skridimas.

Nerasiu aš ramybės per minutę,
Nerasiu jos, nes rytas nesutinka
Erškėtrožės spygliams atverti durų.

Jos jautrūs nervai sulenda pro lavą
Į kitą erdvę, kur fontanais trykšta
Judėjimas, iškaltas iš granito.

Tenai klajoja žodis, apkabinęs
Užuomazgą gyvybės pirmapradę —
Nejudrų ir nevikrų parazitą.

Kukli dama nedrįsta peržengt slenksčio
Ir žudosi prie savo buto durų,—
Jos guolyje būties gyvatė miega.

Tai įvykiai, palankūs katastrofai,
Aš nesuspėsiu visko užfiksuoti.
Pakelkite, kol dar rašau, iš miego.
...sakiau, kad pervargau.

Blusa, šokuojanti link amžinybės, gėlės
Supranta viską, jutimus atstoja
Įkaitusi nuo permainų gamta.

UPĖ

Man per daug šito žemės kvadrato,
Debesų ir dainų man per daug.
Aš gulėjau prie liūdesio balto,
Aš mylėjau, nes aš paskendau.

Nuo krantų pūtė dieviškas vėjas,
Baltas laikrodis kvietė namo,
Ir kūrėjas, gražiai suspindėjęs,
Sutrupėjo kaip senas akmuo.

Aš — Ofelija, veidrodis, šukė,
Atspindys jauno kiro snape,
Nebe upė, o vardas suklupęs
Su akimirka savo trapia.

Prince, prince, užmirški alėją,
Tyrą vėją, fontaną, užmiršk,
Kaip mes ėjom, kaip mes negalėjom
Bent akimirkai tapt žmonėmis.

Tu nuskynei leliją, nes lijo,
Nes buvau aš pražydus melsvai,
O paskui mane gelmės pavijo
Ir prarijo, kai ją bučiavai.

BEVEIK REQUIEM

Ir šį kartą aš išsiųsiu jo atviruką į ateitį;
Aš švelniai globosiu mane pagimdžiusį skiemenį.
Aklas balandis nerangiai tupias ant universalinės
parduotuvės stogo.
Pro kontrolieriaus rankas plaukia supakuotas gyvenimas.

Salė, kurioje bus apiplaunamas mano tėvo kūnas,
Dar tik vėliau prisigers vaško ir myros kvapų,
Kvapo mairūnų ir mėtų, rusvo ūkiško muilo pigumo,
Prisigers šabždesių ir maldų ligi sąmonės netekimo...—
Aš įeisiu į tėvo kūną ir verksiu į lelijas
Kaip pilnas duobkasių garlaivis, plaukiantis Nemuno
žemupiu.

Praeities ištaškyti serbentai, vijoklis, užaugęs po karo...
Mūsų namas į dangų keliauja, pakilęs virš fabriko
kamino,
Aš slepiuos nuo malūnsparnio prieangin, bet karstas
ateina
Dideliais pavargusiais žingsniais į mano kosminį
amžių —

Į kino salę, kur rėkia kaubojus, į akmeninį fontaną,
Ateina į akademijos bufetą, apsuktas mažaraštės
pardavėjos,
Apstumdytas pirmakursių ir valstybinių įstaigų
tarnautojų...
Aš persisveriu per balkono turėklus ir matau, kaip ten,
apačioje,
Guli žalias tėvo žemėlapis su jūromis ir dangumi.

Kur tave blokš įsakmusis mirties desantas,
Kur, kokioje žemėje, jūroje ar danguje dabar vykdysi
savo užduotį —
Aš tavęs klausiu, tėve, aš
Tavo ugninio balso pašauktas į šią žemę liūdėti.

SUSTABDYTAS PASAULIS

Kas mus išskyrė šioj tamsoj keistoj,
Nakties pily, be galo apleistoj,
Kur girdisi apuoko balsas pilkas?
Ir begalinė sielų tamsuma,
Iš nebūties kreidos atgimdama,
Nėra nei taškas išeities, nei tiltas.

Du šviesuliai iš jonvabalių jūros
Į šviesą skrenda. Jūros nematyt.
Dvi iš tylos išplaukusios figūros
Pabėgti bando. Susitiks jos ryt,
Čia, prie fontano verkiančio delfino,
Kur laikas sunkią galvą pakabino.

Bet laikas — juk taip pat ne išeitis.
Tai manekenas, kurs surikti bando,
Stovėdamas prie uždažyto lango.
Jam stiklas — tai nelaisvė, pražūtis...
Ir žvilgsnių gašlumu nučiupinėtas
Jis mūsų sielas laiko kaip atletas.

Kas mums parodys atvirus vartus,
Kur išbarstytas rausvas laimės sniegas?
Dažniausiai tuo metu jau baigias jėgos,
Sukausto sąnarius tamsa ir miegas.
Delfinas verkia ištisus metus.

O danguje mėnulio gondola
Praplaukia tartum atsakas pilvotas.
Gyvenimas, mažytis ir spalvotas,
Atsiduria pačiam būties gale,
Ten, kur kvailys pasaulio paskutinis
Prispaudžia meilės rožę prie krūtinės.

Širdis Narcizo jam nepalanki,
Tačiau gėlė sužadina vaizduotę,
Ir tu galėtum viską atiduoti —
Laimingą būtį, nelaimingą protą,
Bet už vielos gyvenimo spygliuotos
Tu galios paprašyti netenki.

Delfinas plaukia per žalias marias,
Du jonvabaliai į rytojų skrenda,
Ir merdėja žmogus ant aukšto kranto,
Ir vanagas jo kūno nesuras,
Tiktai giesmė įeis į paukščio burną
Per magiško pasaulio sunkų burtą.

Klausykitės, kaip merdėja žmogus.—
Prasimuša kaip balsas iš šešėlio.
Kas ta jėga, kuri išpurto sielas

Iš kūno — ar tai žemė, ar dangus?
Konvulsijos krūtinę sustabdys,
Ir tūps ant vyzdžio mėlynas vabzdys.

Visi mes — žuvys, dar išvengę tinklo,
Bet mus plėšrus delfinas pasigaus.
Sušvyti veidas iš po metų tinklo —
Neliko nieko švento iš žmogaus,
Tik jonvabalių švytintis metalas,
Sugriuvus žemė, rausvas ryto galas.

Bet buvo naktį tiltas pastatytas,
Ir girdisi legendos tęsinys:
Į kovą stoja balso dinamitas,
Į eterį — pirmasis sakinys...
Ir taip pasaulis tampa sustabdytas.

TRYLIKTASIS KAMBARYS

Aš negaliu gyvent kaip žarija
Ir laukiu tvano arba širdžiai peno.
Šiam viešbuty viduramžiško meno
Kažkas prieš porą amžių dar gyveno —
Dabar apsigyveno manyje.

Kaip pėdsekys šuva kertėm bastaus,
Grandinės barška, aikčioja sietynai,
Bet neišeina žodis paskutinis
Kaip ta, kuri man glaudės prie krūtinės,
Paskui pradingo šuoruose lietaus.

Ir sąmonės pilkoji lyguma
Kažką jai šnabžda prieš užmigdama
Lyg dovanotų bučinį ar gėlę,
Ir taip baugu klajot tuščiam name,
Ir verkt tamsiam kampe jau nebegėda.

Sakyk — tuomet, kai aš tavęs šaukiuos,
Gal išnyru dėme tau paakiuos
Prieš veidrodį, pavargęs ir įniršęs,
Gal žvaigždėmis pabyru tau plaukuos,
Kai mosteli naivus apvaizdos pirštas.

Dievai nemąsto. Rudenio upe
Praplaukia lapai — juodas ir geltonas.
Jie nekalba. Tai aš inkščiu kampe,
Užgniaužęs rudą skausmą atlape,
Kad tik nesuskambėtų telefonas.

VIDURDIENIS. NUOTAIKA

Viršum žvejo barkaso
Po geltonu
Parašiuto kupolu

Žydrynėje plūduriuoja
Apakintas angelas.

Maža mergaitė
Negailestingai užmuša
Rausvą pliušinę lėlę
Ir laidoja ją
Į maldingai ūžiantį
Smėlį.

Gedi pliušinė diena,
Dega žibintai,
Ir visas mano
Gyvenimas
Nesiryžta užkopti į kalvą,
Į kurią lėtai juda
Juodi omnibusai.

Kas nulems melo spalvą
Ir žodžio kartumą burnoj,
Ir peleno vietą po saule?

Žuvėdros apskundžia
Žydrynei
Pasauliui ir smilčiai
Skrydžio beprasmiškumą.

Supjaustyti debesys
Tampa panašūs
Į nuskriausto
Kūdikio burną.

Apokalipsės krantai
Geidžia vieno
Vienintelio lašo.

Sklaidosi karštas
Geltonis.
Pusiaudienio žvėrys
Išleidžiami iš nelaisvės
Į tobulą pamišimą.

Kas sustabdys
Purvo laikrodį,
Ant vienos kojytės
Kantriai šokuojantį
Į amžinybę?

Kantrybės jūra,
Jūra mėlynoji,
Jūra meilės spalvos!
Kas įdės
Dovydo rankon
Reliatyvumo akmenį?

Ir regiu aš vikrų
Elegantišką skausmą,
Bedaužantį letena
Plieninius virbus.

Žuvėdros
Sulindo į debesį.

Nuskurdusio akiračio pakraštyje
Juodi omnibusai,
Apsukę ratą,
Iš lėto leidžias žemyn.

Saule mano akių,
Saule mano akių,
Patekėk, kruvinoji,
Patekėki, tikėjimo
Saule!

LAURAI

Šitiek metų aš Laura. Šalia
Žalios pušys, tabakas, sapnai...
Vieną naktį išnyko kvapai,
Vieną naktį pradingo galia.

Pavargau ir sakau: nežinau,
Ko tu nori, galingas dangau,
Gal nubauski rimbu šikšniniu
Tą, kurs verčia kentėt mus abu.

Ką man, ieva, per naktį šlami?
Aš ne Ieva. Toksai sopulys...
Kur kregždė, jos švelnus spindulys
Ir vienatvės pavėnė rami?..

Nežinau, nežinau... Toks lietus.
Plaukia ąžuolo lapas srove.
Aš menu troleibuso laidus
Ir balsus, kurie tolsta gatve.

Ak, nelieskite mano širdies,
Kraujo upėm sustojusios su
Geležiniais nagais atminties
Ties pavargusiu kūno balsu.

SKYLĖ

Visatoje — skylė, kiek akys mato,
Žvaigždė, suspindus rankoj numizmato...
Nieks mano metų jau nebeatspės.
Visam pasauliui aš duris užvėriau
Ir savo taurę mirtiną išgėriau,
Ir nebetrokštu turtų nei garbės.

Pašiurpęs televizoriaus šešėlis
Kas naktį tyliai geidžia mano sielos.
Kas man jinai?! Tačiau neatiduos
Jos niekam skurdūs mano namo baldai,
Suklupę meditacijai ir maldai —
Seni šykštuoliai, geidžiantys naudos.

Žvelgiu į rausvą žvakę, tuščią taurę
Ir spjaunu mirčiai į jos akį bjaurią,
Kai ji kaip šliužas glaustos prie gerklės,
Nes gieda man už lango jaunas vėjas,
Kad ne jinai, o aš esu tvėrėjas
Žvaigždės, Visatos, išlaužtos skylės.

TURINYS

I. MĖNULIO KUPĖ

Preliudija / 6
Paprastas ženklas / 7
Mėnulio kupė / 8
Angelo guolis mes jį prieisime... / 11
Žmogaus pabudimas / 12
I. Mieloji mano... / 12
II. Mes buvom gėlės... / 13
Pirmasis pasisveikinimas gatvėje / 14
Vasaros pradžia / 16
Sidabrinis pasakojimas / 16
Namas Žemuosiuose Paneriuose / 17
Blefuojantis išsiskyrimas / 18
Dėžė pilna grubių atsitiktinumų / 19
Ašarinė rauda / 20
Lietaus melodija / 21
Kviečiantis balsas / 22

Aštuntoji proporcija / 23
Mane siutina žaluma... / 24
Ariadnės siūlas / 26
Senas šeštadienis / 27
Rojaus smuikas / 28
Apvalumo psalmė / 29
Laiko psalmė / 30
Legendos tęsinys / 34

II. DĖMĖS BIOGRAFIJOJE

Įvykis / 36
ir aš taip smarkiai... / 37
Besiartinantis sotumas / 37
aš už brūkšnio... / 38
man imponuoja... / 39
Naktis cemento kieme / 39
Senas įrašas / 40
Barbarai užima Romą / 41
Vyriška istorija / 42
šešiolika fleitų pajūryje... / 43
Treniruotė. Variantas I / 44
po penkių minučių... / 45
galantiškas elgeta... / 45
Treniruotė. Sudėtingesnis atvejis / 46
Studentiška istorija / 47
Istorija apie visa nugalinčią aistrą / 48
Išsilaisvinimas / 49
Stotelė Žemėje ir laike / 50
Didaktiškas pamokymas sūnui / 51
Kinietiškas apsakymas / 52

Detonuojanti istorija su nematoma kepuraite / 54
Nuostabi ir mistiška istorija, kuri kiekvienam gali atsitikti / 55
Kraupi istorija apie mūrininką / 56
Baltas geltonas eilėraštis / 58
Aistrų verpetuose. Eskizas / 59
Durys. Idėja / 60
Baladė apie kojas / 62
Vėl dangus juodai išdažytas... / 64
ir aš noriu ramiai... / 65
aš matau ją tai plunksnos žiežirba... / 66

III. BANDYMAI ATSIKVĖPTI

Geltonas traukinys / 68
Motinos balsas / 69
Barzdotas muzikos likimas / 71
Takas į erdvę / 73
Prie savo kūrinio numiršta Faustas... / 73
Pobūvis / 74
Nakties poema / 76
Sapnas / 77
Duobė. Vakaras / 78
kivirčas dviejų daiktų... / 79
pro langą atdarą... / 80
Sutartinis ženklas sakiniui / 81
Meilužio gyvenimas / 82
Vidurdienis. Smuklė / 83
Nuovargis / 85
Upė / 87
Beveik requiem / 88

Sustabdytas pasaulis / 89
Tryliktasis kambarys / 91
Vidurdienis. Nuotaika / 92
Laurai / 95
Skylė / 96

Гинтарас Патацкас
ЯМА НА НЕБЕ
Стихи
На литовском языке
Издательство «Вага», 232600, Вильнюс, пр. Ленина 50
ИБ № 3081
Gintaras Patackas
DUOBĖS DANGUJE
Eilėraščiai
Redaktorius A. A. Jonynas
Dailininkas R. Kepežinskas
Men. redaktorius K. Paškauskas
Techn. redaktorius E. Krušinskaitė
Korektorė L. Abramavičienė

Duota rinkti 1983.03.24. Pasirašyta spaudai 1983.08.12. LV 11251. Leidinio Nr. 10853. Formatas 70×100 1/32. Giliaspaudinis popierius. Garnitūra „Baltika" 9 punktų. Iškilioji spauda 4,2 sąl. sp. l. 4,3 sąl. sp. atsp. 3,5 apsk. leid. l. Tiražas 7000 egz. Užsakymas 542. Kaina 40 kp

Leidykla „Vaga", 232600, Vilnius, Lenino pr. 50.
Spaudė K. Poželos spaustuvė, 233000, Kaunas, Gedimino 10

Patackas G.

Pa 358 Duobės danguje: Eilėraščiai.—V.: Vaga, 1983.—101 p.

Trečioji poeto knyga, kurioje įvairaus stiliaus eilėraščiais siekiama atspindėti šiuolaikinio žmogaus situaciją, jo nerimą ir viltis. Kūriniams būdingi dramatizmas, ironija, tačiau kartu autorius tiki kuriančiomis žmogaus galiomis, pažangos realumu.

P $\frac{4702360200—265}{M852(08)—83}$ 106—83

BBK 84L7
L2